

# Regionstyrelsens protokoll

**Sammanträdesdatum: 2019-05-08**

**Tid: 13:00-14:30**

**Plats: Regionhuset, styrelserummet**

## § 114-139

### Beslutande

Kenneth Backgård (SJVP), ordf.

Linda Frohm (M), v ordf.

Dan Ankarholm (SJVP)

Doris Messner (SJVP)

Jonny Åström (SJVP)

Lennart Ojanlatva (SJVP)

Henrik Wikström (M)

Nils-Olov Lindfors (C)

Glenn Berggård (V)

Anders Öberg (S)

Elisabeth Lindberg (S)

Jan Sydberg (S), ersättare

Thor Viklund (S), ersättare

Lennart Åström (S)

Marianne Sandström (SD)

### Övriga närvarande

Ulrika Sundquist, tf regiondirektör

Jonas Thörnqvist, biträdande regiondirektör

Tarja Lepola, ekonomi- och planeringsdirektör

Erika Sjöo (SJVP), ersättare

Anders Rönqvist (SJVP), ersättare

### Sekreterare

Henrik Berg

Justerat den 2019-05-

Justerat den 2019-05-

Kenneth Backgård, ordförande

Anders Öberg, justerare

### Anslagsbevis

Justeringen anslås:

Överklagandetiden utgår:

Henrik Berg

## Innehållsförteckning

<b>Val av protokolljusterare.....</b>	<b>4</b>
<b>Fastställande av slutlig föredragningslista .....</b>	<b>5</b>
<b>Fastställande av närvarorätt vid sammanträdet .....</b>	<b>6</b>
<b>Återrapportering från regionstyrelsens temasammanträde 2019-05-08.</b>	<b>7</b>
<b>Meddelanden till regionstyrelsen 2019-05-08 .....</b>	<b>8</b>
<b>Delegationsbeslut anmälda till regionstyrelsen 2019-05-08.....</b>	<b>9</b>
<b>Återrapportering av regionstyrelsens uppdrag till regiondirektören ...</b>	<b>10</b>
<b>Regiondirektörens rapport .....</b>	<b>11</b>
<b>Revisionsrapport Granskning av årsredovisning 2018.....</b>	<b>12</b>
<b>Revisionsrapport regionstyrelsens ansvarsutövande 2018 .....</b>	<b>13</b>
<b>Revisionsrapport Representation och gåvor .....</b>	<b>15</b>
<b>Revisionsrapport Temagranskning Attraktiv arbetsgivare; Medarbetarskap .....</b>	<b>17</b>
<b>Revisionsrapport Temagranskning Attraktiv arbetsgivare; Ledarskap .....</b>	<b>20</b>
<b>Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare i Region Norrbotten .....</b>	<b>22</b>
<b>Transparensbokslut folktandvård 2018 .....</b>	<b>24</b>
<b>Kompensation till privata leverantörer i Vårdval Primärvård .....</b>	<b>26</b>
<b>Riktlinje för representation .....</b>	<b>29</b>
<b>Riktlinje för resande i tjänsten.....</b>	<b>30</b>
<b>Jämställda beslut .....</b>	<b>31</b>
<b>Motion 2-2019 om blodgivning.....</b>	<b>33</b>
<b>Remiss ”Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk” .....</b>	<b>35</b>
<b>Remiss ”Förslag till en nationell institution för mänskliga rättigheter i Sverige” .....</b>	<b>38</b>
<b>Remiss ”Lite mer lika. Översyn av kostnadsutjämnningen för kommuner och landsting” .....</b>	<b>41</b>
<b>Remiss ”Tydligare ansvar och regler för läkemedel” .....</b>	<b>46</b>
<b>Val till internationella uppdrag.....</b>	<b>49</b>

---

<b>Anställning av regiondirektör .....</b>	<b>50</b>
--	-----------

## § 114

### Val av protokolljusterare

#### Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar utse ledamoten Anders Öberg (S) att jämte ordföranden justera protokollet.

**§ 115****Fastställande av slutlig  
föredragningslista****Regionstyrelsens beslut**

Regionstyrelsen beslutar fastställa föredragningslistan för sammanträdet.

**§ 116****Fastställande av närvarorätt vid  
sammanträdet****Regionstyrelsens beslut**

Regionstyrelsen beslutar att dagens sammanträde ska vara offentligt.

## § 117

# Åtterrapportering från regionstyrelsens temasammanträde 2019-05-08

## Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar lägga informationen till handlingarna.

## Ärendet

Ordföranden informerar om regionstyrelsens temasammanträde 2019-05-08. Vid temasammanträdet gavs en utbildning i jämställdhet av Ulrika Åström från Luqrus AB. Vidare informerade utvecklingsavdelningen om regionens deltagande i Sveriges Kommuner och Landstings satsning ”Modellregioner”.

**§ 118****Meddelanden till regionstyrelsen 2019-05-08**

Dnr 1362-2019

**Regionstyrelsens beslut**

Regionstyrelsen beslutar lägga redovisade meddelanden till handlingarna.

**Ärendet**

Följande meddelanden redovisas:

- Internationella beredningens protokoll 2019-03-26
- Läns pensionärsrådets och tillgänglighetsrådets protokoll 2019-04-01



## § 119

# Delegationsbeslut anmälda till regionstyrelsen 2019-05-08

Dnr 1284-2019

## Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar godkänna förteckning över delegationsbeslut 2019-05-08.

## Ärendet

Följande delegationsbeslut redovisas:

### Regionstyrelsens ordförande

- Förordnande som tillförordnad regiondirektör under perioden 2019-05-01 – 2019-07-31, dnr 1650-2019
- Teckningsrätt för tillförordnad regiondirektör, dnr 1645-2019

### Regiondirektören

- Dispensansökan vid behov av inhyrd vårdpersonal 2019-04-05, 2019-04-15 och 2019-04-16
- Letter of support, Luleå tekniska universitet, 2019-04-12
- Rutin för dispens av inhyrd vårdpersonal, 2019-04-12
- Beslut om projektering och anbudsinfordran för ombyggnad av apotek vid Sunderby sjukhus 2019-04-12, dnr 1425-2019
- Beslut om förstudie av verksamhetsanpassning vid byggnad 105 vid Sunderby sjukhus, dnr 1403-2019
- Samverkansavtal mellan Region Norrbotten och Arvidsjaurs kommun, 2019-04-15
- Beslut om tjänsteresa utanför Norden

### Utvecklingsdirektören

- Yttrande avseende Socialstyrelsens remiss om förslag till PKU-föreskrifter, dnr 1070-2019

### Verksamhetsdirektören

- Yttrande över remisser om sakkunniggruppers underlag för beslut om nationell högspecialiserad vård inom kvinnosjukdomar och förlossning, dnr 996-2019

### Verksamhetschefen för upphandling

- Beslut om antagande av leverantörer 2019-02-25 – 2019-03-26

### Divisionschef närsjukvård

- Avslag på begäran om utlämnande av allmän handling – avvikelserapporter gällande ambulanssjukvården vecka 14-16, dnr 1-2019

## § 120

# Återrapportering av regionstyrelsens uppdrag till regiondirektören

Dnr 1285-2019

## Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att lägga informationen till handlingarna

## Ärendet

I regionstyrelsens plan framgår bland annat styrelsens uppdrag till regiondirektören. Styrelsen kan också ge regiondirektören uppdrag kopplade till styrelsens behandling av olika ärenden. För att ge styrelsen aktuell och löpande information om de åtgärder som vidtagits med anledning av olika uppdrag finns en återkommande punkt vid varje styrelsesammanträde, där aktuella uppdrag redovisas. Uppdragen och vidtagna åtgärder redovisas i en sammanställd bilaga. Där framgår även var uppdragen kommer ifrån.

Återrapporteringen delges styrelsen, som kan lägga informationen till handlingarna eller ge regiondirektören kompletterande uppdrag, alternativt efterfråga ytterligare information vid behov.

## Bilagor:

Bilaga över återrapporterade uppdrag från regionstyrelsen till regiondirektören 2019-05-08

## § 121

### Regiondirektörens rapport

Dnr 311-2019

#### Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att lägga informationen till handlingarna med följande kommentar:

Regionstyrelsen ser med oro på utvecklingen avseende minskad produktion och tillgänglighet samt bristande budgetdisciplin, vilket är oacceptabelt. På grund av rådande situation har ett intensivt arbete igångsatts för att komma till rätta med problemen. Åtterrapporering sker vid kommande sammanträde med regionstyrelsen

#### Ärendet

Regiondirektörens rapport enligt bilaga.

#### Bilagor:

Regiondirektörens rapport 2019-05-08

Ledningsrapport mars 2019

## § 122

# Revisionsrapport Granskning av årsredovisning 2018

Dnr 1270-2019

## Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att lägga revisionsrapporten till handlingarna.

## Yttrande

Divisionernas ekonomiska handlingsplaner har inte gett tillräckligt effekt. Uppdraget kvarstår och det krävs kraftfulla åtgärder för att reducera kostnadsnivån.

## Ärendet

Revisorerna har granskat Region Norrbottens årsredovisning för 2018. Syftet med granskningen har varit att bedöma om regionens årsredovisning är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om.

Revisorerna bedömer:

- Att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.
- Att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och i stort upprättade enligt god redovisningssed
- Att årets resultat delvis är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i både det finansiella och det verksamhetsmässiga perspektivet. Den ekonomiska utvecklingen i hälso- och sjukvårdsdivisionerna är liksom föregående år oroande då dessa fortsatt inte lyckas nå budgetmålen och effektuera beslutade ekonomiska handlingsplaner.

Revisorerna noterar att styrelsen fortsätter utveckla sin måltvärdering och att styrelsen i år lämnar en samlad bedömning av utfallet kopplat till fullmäktiges målsättningar i den strategiska planen.

Samtliga regionens fastigheter är nu komponentuppdelade och komponentavskrivning tillämpas. Revisorerna rekommenderar att utfallet av komponentuppdelningen följs upp och att modellen vid behov anpassas för att säkerställa att den återspeglar hur tillgångarnas värde förbrukas.

## Bilagor:

Revisionsrapport Granskning av årsredovisning 2018

Revisorernas skrivelse

## Protokollsutdrag skickas till:

Ekonomi- och planeringsdirektör

Regionrevisionen

## § 123

# Revisionsrapport regionstyrelsens ansvarsutövande 2018

Dnr 1274-2019

## Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen ger regiondirektören i uppdrag att vidta lämpliga åtgärder med anledning av revisionsrapporten samt att återrapportera vilka åtgärder som vidtagits till regionstyrelsen.

## Yttrande till beslutsförslaget

Att klara det ekonomiska uppdraget, kompetensförsörjningen och öka produktiviteten är utmaningar för hela sektorn. Det förändringsarbete som är påbörjat ska fortsätta och budgetdisciplin ska gälla för alla chefer på alla nivåer.

## Sammanfattning

Regionens revisorer har granskat regionstyrelsens ansvarsutövande 2018. Syftet med granskningen var att översiktligt bedöma om styrelsens verksamhet bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll. Granskningen omfattade styrelsens åtgärder för att styra, följa upp, vidta åtgärder, kontrollera samt rapportera till regionfullmäktige.

## Ärendet

Revisorernas samlade revisionella bedömning är att regionstyrelsen bedriver verksamheten på ett i allt väsentligt ändamålsenligt sätt, på ett inte helt ekonomiskt tillfredsställande sätt samt med i allt väsentligt tillräcklig intern kontroll.

Revisorernas bedömning baseras i huvudsak på följande granskningsiakttagelser:

- Det finns en heltäckande verksamhetsplan och en heltäckande budget.
- Det finns mätbara mål för såväl verksamhet som ekonomi.
- Styrelsen har under året varit aktiv och fattat beslut om flera strategier som är styrande för regionens utveckling framåt. Olika insatser har också gjorts för att förbättra regionens kompetensförsörjning samt divisionernas ekonomiska utveckling. De åtgärder som vidtagits har dock inte varit tillräckliga för att nå fastställda resultat och måluppfyllelse.
- Måluppfyllelsen vad gäller ekonomi och verksamhet uppnås delvis.
- Internkontrollarbetet har utvecklats de senaste åren och uppfyller kontrollmålen.

”Olika partiernas gruppleddare nöjda med återrapportering/uppföljning från tjänstemännen. Men samtalen speglar varierad syn på det politiska uppdraget, avseende på vilken nivå den politiska styrningen ska ske, utifrån målformuleringar eller med mer detaljerade beslut. Oroande är ekonomin, kompetensförsörjningen och produktiviteten”. Någon säger att återrapportering av sjukvårdsfrågor behöver öka.

**Bilagor:**

Revisionsrapport Regionstyrelsens ansvarsutövning 2018

Revisorernas skrivelse

**Protokollsutdrag skickas till:**

Ekonomi- och planeringsdirektör

Regionrevisionen

## § 124

# Revisionsrapport Representation och gåvor

Dnr 1008-2019

## Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen ger regiondirektören i uppdrag att vidta lämpliga åtgärder med anledning av revisionsrapporten samt att ett internkontrollmoment inom området läggs in i 2020 års internkontrollplan

## Yttrande

Revisorerna rekommenderar bland annat att regler och riktlinjers tydlighet stärks i syfte att underlätta efterlevnaden. En riktlinje för representation är redan framtagen för beslut i regionstyrelsen.

## Sammanfattning

Revisorerna har granskat regionstyrelsens interna kontroll avseende representation och gåvor. Revisorernas sammanfattande bedömning är att regionstyrelsens interna kontroll avseende representation och gåvor är *delvis tillräcklig*. Det finns tydliga och aktuella regler och riktlinjer, som för representation efterlevs på ett till övervägande del tillfredsställande sätt. För gåvor har fel avseende typ av gåva kunnat ses och redovisningen av både representation och gåvor kan förbättras. Revisorerna bedömer också att det till övervägande del finns rutiner och kontroller som säkerställer korrekt hantering av kostnader.

## Ärendet

Revisorerna har granskat regionstyrelsens interna kontroll avseende representation och gåvor. I granskningen har en genomgång av regionens regelverk genomförts, registeranalys av transaktioner på konton för representation och gåvor, stickprov samt intervjuer med företrädare för regionens enhet för administrativt stöd och service.

Revisorernas sammanfattande bedömning är att regionstyrelsens interna kontroll avseende representation och gåvor är *delvis tillräcklig*.

Revisorernas bedömning baseras på följande:

- Det till *övervägande del* finns tydliga och aktuella regler och riktlinjer för representation och gåvor. Vid intervjuer framkommer att dokumenten till viss del uppfattas som otydliga för de i verksamheten som ska tillämpa dem.
- Regler och riktlinjer för representation efterlevs på ett till *övervägande del* tillfredsställande sätt. Stickprovgranskningen visar dock att det finns exempel där beslutsattest utförts av person som själv deltagit i representationen.

- Regler och riktlinjer för gåvor efterlevs i *begränsad utsträckning*. I stickprovsgranskningen har ett antal fel avseende typ av gåva utifrån reglerna upptäckts.
- Att räkenskapsmaterialet i *begränsad utsträckning* följer kraven för redovisning av representation. I stickprovsgranskningen har upptäckts brister avseende syfte, mottagare och kontering
- Att räkenskapsmaterialet i *begränsad utsträckning* följer kraven för redovisning av gåvor. I stickprovsgranskningen har upptäckts brister avseende syfte, deltagare och kontering
- Det till *övervägande del* finns rutiner och kontroller som säkerställer korrekt hantering av kostnader för representation och gåvor. Internkontrollsystemet tillsammans med regler och riktlinjer säkerställer till *övervägande del* tillräcklig intern kontroll. Regionstyrelsen har inte föreslagit några åtgärder på området i sin riskbedömning och internkontrollplan.

**Bilagor:**

Revisionsrapport Representation och gåvor  
Revisorernas skrivelse

**Protokollsutdrag skickas till:**

Ekonomi- och planeringsdirektör  
Divisionschef Service  
Regionrevisionen



## § 125

# Revisionsrapport Temagranskning Attraktiv arbetsgivare; Medarbetarskap

Dnr 1330-2019

## Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen ger regiondirektören i uppdrag att vidta lämpliga åtgärder med anledning av revisionsrapporten, bland annat ska en avgångsenkät införas. Uppdraget ska återrapporteras inom ett år.

## Yttrande till beslutsförslaget

I granskningen bedömer revisorerna totalt fem kontrollmål och av dessa menar revisorerna att tre kontrollmål är helt uppfyllda och ett kontrollmål är uppfyllt till övervägande del. När det gäller kontrollmålet avseende om det genomförs en strukturerad insamling och analys av medarbetares erfarenheter och förbättringsförslag i samband med att de avslutar sin anställning, menar revisorerna att det endast i begränsad utsträckning är uppfyllt. Revisorerna rekommenderar därför regionstyrelsen att säkerställa att det finns en samlad bild över vilka medarbetare som har sagt upp sig och via en avgångsenkät samla information om hur regionen uppfattas som arbetsgivare och vad som orsakar att medarbetare vill byta arbetsplats eller arbetsgivare.

Regionstyrelsen delar revisorernas bedömning om att det är värdefullt med en avgångsenkät till de medarbetare som slutar i regionen och därför har en sådan enkät tagits fram och införs i regionen under andra tertialen 2019.

## Sammanfattning

Revisorerna har granskat om regionen bedriver ett ändamålsenligt arbete gällande fullmäktiges mål om att vara en attraktiv arbetsgivare. Granskningsåret är 2018 och syftar till att bedöma om regionstyrelsen säkerställt att ett ändamålsenligt arbete bedrivs för att uppnå fullmäktiges strategiska mål om aktivt medarbetarskap.

Revisorernas samlade bedömning är att regionstyrelsen till övervägande del har säkerställt att ett ändamålsenligt arbete bedrivs för att uppnå fullmäktiges strategiska mål om aktivt medarbetarskap.

## Ärendets behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslår följande beslutstext: rs ger rd i uppdr att vidta... + avgångsenkät ska införas och uppföljning ska ske inom ett år.

## Beslutsgång

Ordföranden ställer eget förslag under proposition och finner att regionstyrelsen bifaller förslaget.

## Ärendet

De förtroendevalda revisorerna i Region Norrbotten har genomfört en granskning av regionstyrelsens arbete gällande det strategiska målet om att vara en attraktiv arbetsgivare. Detta genomfördes som en temagranskning med tre delar, varav denna granskning avser aktivt medarbetarskap.

Temagranskningen syftar till att bedöma om regionstyrelsen säkerställer att arbetet gällande fullmäktiges mål om att vara en attraktiv arbetsgivare är ändamålsenligt och sker med tillräcklig intern kontroll. Delprojektet aktivt medarbetarskap syftar till att bedöma om regionstyrelsen säkerställt att ett ändamålsenligt arbete för att uppnå fullmäktiges strategiska mål om aktivt medarbetarskap.

Revisorernas sammanfattande bedömning är att regionstyrelsen till övervägande del har säkerställt att ett ändamålsenligt arbete sker för att uppnå fullmäktiges strategiska mål om aktivt medarbetarskap.

Revisorerna menar att det finns en tydlig styrning inom området aktivt medarbetarskap genom bland annat mål, verksamhetsmodell, strategier, policys och övriga adekvata dokument. Revisorerna menar vidare att det finns en regiongemensam struktur för att arbeta med kontinuerliga förbättringsförslag. Förbättringsarbetet sker i regionens olika verksamheter, men det förekommer variationer inom regionen vad gäller förutsättningar och driv för förbättringsarbetet.

Revisorerna skriver att det i regionens medarbetarenkät ingår frågor med bäring på området aktivt medarbetarskap och att regionstyrelsen kontinuerligt får rapportering avseende området aktivt medarbetarskap.

När det gäller kontrollmålet avseende om det genomförs en strukturerad insamling och analys av medarbetares erfarenheter och förbättringsförslag i samband med att de avslutar sin anställning menar revisorerna att det endast i begränsad utsträckning är uppfyllt. Revisorerna gör denna bedömning eftersom det vid revisionstillfället inte genomfördes någon strukturerad insamling och analys på regionövergripande nivå och att detta genomfördes i varierad grad på divisionsnivå.

Revisorerna rekommenderar därför regionstyrelsen att säkerställa att det finns en samlad bild över vilka medarbetare som har sagt upp sig och via en avgångsenkät samla information om hur regionen uppfattas som arbetsgivare och vad som orsakar att medarbetare vill byta arbetsplats eller arbetsgivare. Om regiongemensamma avgångsenkäter inte införs, rekommenderar revisorerna istället att en systematisk insamling av information från avgångssamtalen införs.

**Bilagor:**

Revisionsrapport Temagranskning Attraktiv arbetsgivare; Medarbetarskap  
Revisorernas skrivelse

**Protokollsutdrag skickas till:**

Tf HR-direktör  
Regionrevisionen

## § 126

# Revisionsrapport Temagranskning Attraktiv arbetsgivare; Ledarskap

Dnr 975-2019

## Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen ger regiondirektören i uppdrag att vidta lämpliga åtgärder med anledning av revisionsrapporten samt att återrapportera vilka åtgärder som vidtagits till regionstyrelsen.

## Sammanfattning

Revisorerna har granskat om regionen bedriver ett ändamålsenligt arbete gällande fullmäktiges mål om att vara en attraktiv arbetsgivare. Granskningsåret är 2018 och syftar till att bedöma om regionstyrelsen säkerställt att chefer har tillräckliga och ändamålsenliga förutsättningar i förhållande till sitt ansvar som chef.

Revisorernas samlade revisionella bedömning är att regionstyrelsen till övervägande del har säkerställt att chefer har tillräckliga och ändamålsenliga förutsättningar i förhållande till sitt ansvar som chef.

## Ärendet

De förtroendevalda revisorerna i Region Norrbotten har genomfört en granskning av regionstyrelsens arbete gällande det strategiska målet om att vara en attraktiv arbetsgivare. Detta genomfördes som en temagranskning med tre delar, varav denna granskning avser ledarskap.

Temagranskningen syftar till att bedöma om regionstyrelsen säkerställer att arbetet gällande fullmäktiges mål om att vara en attraktiv arbetsgivare är ändamålsenligt och sker med tillräcklig intern kontroll. Delprojektet ledarskap syftar till att bedöma om regionstyrelsen säkerställt att chefer har tillräckliga och ändamålsenliga förutsättningar i förhållande till sitt ansvar som chef.

Revisorernas samlade revisionella bedömning är att regionstyrelsen till övervägande del har säkerställt att chefer har tillräckliga och ändamålsenliga förutsättningar i förhållande till sitt ansvar som chef.

Revisorerna menar att det finns en tydlig styrmodell i verksamhetsmodellen och tycker att beskrivningen i medarbetarpolicyn av chefsuppdraget på ett tydligt sätt anger chefsrollens innebörd. Revisorerna menar vidare att de regiongemensamma lönekriterierna för chefer bidrar till att sätta fokus mot de ambitioner som uttrycks i verksamhetsmodellen.

Revisorerna anser att det till stora delar finns en god kännedom gällande regionens ledningsfilosofi såväl som om verksamhetsmodellen. Dock återstår ett arbete med att kommunicera ut informationen hela vägen i linjeorga-

nisationen samt i större utsträckning följa upp i vilken utsträckning som de aktuella dokumenten tillämpas.

Revisorerna anser vidare att ansvaret som chef i huvudsak är väl dokumenterat och att det finns en kännedom om vilka riktlinjer som ligger till grund för uppdraget som chef. Revisorerna uppfattar att de olika ledarskapsprogram och andra stöd som regionen tillhandahåller till cheferna, är anpassade utifrån de olika erfarenheter och förutsättningar som finns bland cheferna.

Revisorerna menar även att regionstyrelsen genomför adekvata uppföljningar av ledarskapet genom bland annat medarbetaruppföljningar, patientsäkerhetskulturmätning samt jämställdhetsmätningar.

Revisorerna rekommenderar att chefers förutsättningar i allmänhet och första linjens chefer i synnerhet, systematiskt följs upp och att åtgärder vidtas för att stärka chefsrollen och göra det mer attraktivt att ta på sig en chefsroll. Ett underlag till detta förbättringsarbete kan vara särskilda kontrollstationer för chefer där deras synpunkter kan delges.

En annan rekommendation från revisorerna är att underlätta för chefer som av olika skäl vill lämna ett chefsuppdrag att kunna "pausa" sin roll som chef för att istället kunna gå in i en annan roll under en period utan att behöva säga upp sin anställning.

Revisorerna rekommenderar även att fortsätta utvecklingsarbetet med HR-stödet och i detta beakta de synpunkter som framkommit i enkätvaren bland annat gällande lönesättningsfrågor.

Slutligen rekommenderar revisorerna att regionen i större utsträckning ska kommunicera de styrkor som regionen har som arbetsgivare och som framkommit i revisorernas granskning. De menar att detta budskap förstärks ytterligare genom att nästan 97 procent av cheferna rekommenderar regionen som arbetsgivare i revisorernas enkätundersökning.

**Bilagor:**

Revisionsrapport Temagranskning Attraktiv arbetsgivare; Ledarskap  
Revisorernas skrivelse

**Protokollsutdrag skickas till:**

Tf HR-direktör  
Regionrevisionen

## § 127

# Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare i Region Norrbotten

Dnr 1056-2019

## Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar föreslå regionfullmäktige att anta program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare i Region Norrbotten.

## Yttrande till beslutsförslaget

Likväl som regionen följer upp verksamheter i egen regi är det viktigt att följa upp verksamheter som på uppdrag av regionen utförs av privata utförare.

## Sammanfattning

I enlighet med kommunallagen har Region Norrbotten möjlighet att lämna över verksamhet till privata utförare. Kommunallagen ställer krav på att fullmäktige, för varje mandatperiod, ska anta ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som utförs av privata utförare. I programmet ska det också anges hur fullmäktiges mål och riktlinjer ska följas upp och hur allmänhetens insyn ska tillgodoseas.

## Ärendet

Kommuner och landsting får efter beslut av fullmäktige lämna över verksamhet till privata utförare. Region Norrbotten är ansvarig för verksamheter som genom avtal överlämnas till privata utförare. I ansvaret ligger att följa upp och kontrollera.

Nya krav infördes i kommunallagen från och med den 1 januari 2015, i syfte att förbättra uppföljningen och kontrollen av privata utförare, samt att öka allmänhetens möjligheter till insyn i de verksamheter som bedrivs av privata utförare på regionens uppdrag. Den reviderade kommunallagen ställer krav på att fullmäktige ska för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som utförs av privata utförare. Regionfullmäktige kan inte delegera beslutet till styrelse eller nämnd.

Programmet omfattar privata verksamheter som utför uppdrag inom ramen för Region Norrbottens ansvarsområden genom avtal med regionen. Regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden ansvarar för att uppföljningen regleras i de avtal som tecknas med varje utförare. Det innebär att förfrågningsunderlag och avtal ska innehålla krav på att utföraren medverkar vid uppföljning av verksamheten. Avtalet ska också reglera hur uppföljningen återspeglaras till utföraren och redovisas för allmänheten. Regionstyrelsen

och regionala utvecklingsnämnden ska följa upp att uppdrag till privata utförare utförs enligt uppdragsbeskrivningar, förfrågningsunderlag, anbud och avtal. Rapportering kommer att i möjligaste mån ske som en del av regionens ordinarie rapporteringssystem med delårsrapporter och årsredovisning.

Det bifogade dokumentet utgör Region Norrbottens program för uppföljning av privata utförare för aktuell mandatperiod. Programmet ska följas upp och revideras inför varje ny mandatperiod.

**Bilagor:**

Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare i Region Norrbotten

**Protokollsutdrag skickas till:**

Divisionschefer

Avdelningsdirektörer

## § 128

# Transparensbokslut folktandvård 2018

Dnr 1228-2019

## Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att godkänna transparensbokslut folktandvård 2018.

## Yttrande

En anpassning till tillgängliga resurser måste ske och förändringsarbete pågår med flera olika åtgärder.

## Sammanfattning

Landsting och regioner ska årligen redovisa ekonomisk information som underlag för bedömning av om den konkurrensutsatta verksamheten inom den offentligt bedrivna tandvården subventioneras. Division Folktandvård har tagit fram ett transparensbokslut för 2018. Av redovisningen framgår att resultatet för den konkurrensutsatta verksamheten 2018 är negativt med -5 819 tkr. Det ansamlade resultatet sedan transparensbokslutets införande 2012 är negativt med -633 tkr.

## Ärendet

Lag om insyn i vissa förbindelser mm (2005:590) anger att landstingen ska säkerställa tillgång till ekonomisk information för att motverka konkurrensbegränsningar. Statskontoret har rekommenderat landsting och regioner att redovisa den landstings/regionägda folktandvården på ett sätt så att det är möjligt att bedöma om subventioner förekommer eller inte. Med anledning av detta tog Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) fram en grundmodell för särredovisning av folktandvården som infördes 2012. Under 2018 har SKL:s redovisningsnätverk vidareutvecklat modellen och Region Norrbottens har anpassat sitt transparensbokslut efter denna.

Division Folktandvård har tagit fram transparensbokslutet för 2018 som redovisas i bilaga. Av redovisningen framgår att den konkurrensutsatta verksamheten visar underskott med -5 819 tkr för 2018 och att det ansamlade resultatet sedan transparensbokslutets införande 2012 är negativt med -633 tkr.

För att anpassa verksamheten till tillgängliga resurser pågår bland annat förändringsarbeten för att ställa om till teamorienterad flödesinriktad tandvård och samt att anpassa klinikstrukturen. Fler förslag kommer att presenteras under 2019.

## Bilagor:

Transparensbokslut folktandvård 2018



**Protokollsutdrag skickas till:**

Divisionschef Folktandvård

Ekonomi- och planeringsdirektör

## § 129

# Kompensation till privata leverantörer i Vårdval Primärvård

Dnr 1360-2019

## Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar om

1. Ekonomisk kompensation avseende 2018 till
  - Cederkliniken 2 084 tkr
  - Vårdcentralen Norra Hamn 1 621 tkr
  - Gällivare hälsocentral 1 388 tkr
  - Norrskenets hälsocentral 1 040 tkr
2. Kompensationen, totalt 6 133 tkr, belastar budgeten 2019 för region-  
gemensamt.
3. Kompensation för 2018 betalas till privata leverantörer i samband med  
utbetalning av vårdvalsersättning i juni 2019.
4. Maximal kompensation som kan utgå till privata leverantörer avseende  
2019 är 6,1 mnkr. Därefter kommer kompensationen ej att utgå till pri-  
vata leverantörer.

## Reservationer

Anders Öberg (S) och Glenn Berggård (V) reserverar sig mot beslutet.

## Yttrande till beslutsförslaget

Ersättningsmodellen för vårdval primärvård i Norrbotten har, i allt väsent-  
ligt, varit oförändrad de senaste åren. De tidigare riktlinjerna för konkur-  
rensneutralitet upphörde att gälla från och med 2018. Regionstyrelsen har  
gett regiondirektören i uppdrag att göra en översyn av vårdvalsersättningen  
inför Beställning Primärvård 2020.

Det ekonomiska resultatet för 2018 visar fortfarande negativt resultat på  
flertalet av de regiondrivna hälsocentralerna. Styrelsen föreslår därför en  
kompensation till de privata leverantörerna för år 2018. Kompensationen  
motsvarar den genomsnittliga nivån för regiondrivna hälsocentralers över-  
skridande av sin vårdpeng. Kravet på regiondrivna hälsocentraler är att bed-  
riva verksamhet inom de fastställda ekonomiska ramarna. Om detta inte  
skulle uppnås 2019 kan de privata leverantörerna kompenseras med maxi-  
malt upp till 6, 1 mnkr.

## Sammanfattning

Alla leverantörer i vårdvalet, oavsett driftform, har samma uppdrag. Ersätt-  
ningen för vårdvalsuppdraget framgår tydligt av Beställning Primärvård.  
Tidigare fanns en riktlinje för konkurrensneutralitet, denna upphörde att  
gälla 2018. En översyn av vårdvalsersättning inför Beställning Primärvård

2020 pågår. Det ekonomiska resultatet för 2018 visar fortfarande negativt resultat för flertalet av de regiondrivna hälsocentralerna. De privata leverantörerna inom vårdvalet föreslås få en kompensation med 6 133 tkr.

## Ärendets behandling under sammanträdet

Anders Öberg (S) och Glenn Berggård (V) föreslår avslå det liggande förslaget.

Ordföranden, Linda Frohm (M) och Marianne Sandström (SD) föreslår bifalla det liggande förslaget.

## Beslutsgång

Ordföranden ställer eget förslag mot Anders Öbergs förslag och finner att regionstyrelsen bifaller ordförandens förslag.

## Ärendet

Den första januari 2010 infördes Vårdval Norrbotten i enlighet med lagen om valfrihetssystem (LOV; 2008:962). Bestämmelserna om vårdvalssystem i primärvården innebär, att varje vårdgivare som önskar etablera sig inom Vårdval Norrbotten och som uppfyller de av Region Norrbotten uppställda kraven får starta verksamhet. Invånare i Norrbotten kan fritt välja hos vilken vårdenhet de önskar få sin vård. Alla aktörer i vårdvalet, oavsett driftsform, har samma uppdrag. De ska leverera en kvalitativt god primärvård utifrån regionens beställning. Hälsocentralerna ska erbjuda en trygg och säker vård och uppfylla samma krav på kvalitet, kompetens och tillgänglighet. Regionens ersätter leverantörerna enligt en fastställd ersättningsmodell. Utgångspunkten är att villkoren ska vara lika.

Region Norrbotten har haft en riktlinje för konkurrensneutralitet inom vårdval och har kompenserat de privata leverantörerna för åren 2014–2017 i de fall det ekonomiska resultatet för de regiondrivna hälsocentralerna har varit negativt i en kommun där det finns privata leverantörer.

Regionstyrelsen beslutade i december 2017 att riktlinjen upphör att gälla från och med 2018. Detta med hänvisning till en dom i förvaltningsrätten i Härnösand som fastslog att det inte finns anledning till rättelse till de privata leverantörerna för förlusttäckning. Bakgrunden är att lagstiftaren gör skillnad mellan externa leverantörer och egenregi. Den upphandlande myndigheten har ansvaret för att tjänsterna tillhandahålls invånarna i enlighet med gällande lagstiftning. Den upphandlande myndigheten ska inom ramen för ett valfrihetssystem sluta ett kontrakt innehållande ekonomiska villkor med de leverantörer som efter ansökan godkänts. De hälsocentraler som bedrivs i egenregi anses inte vara leverantörer till det egna landstinget i den mening som avses 1 kap.2§ LOV.

Det ekonomiska resultatet för 2018 visar negativt resultat för flertalet av de regiondrivna hälsocentralerna. Flera hälsocentraler har höga kostnader för inhyrd personal, men också höga kostnader för läkemedel och egen personal.

De regiondrivna hälsocentralerna har inte anpassat kostnaderna till den ekonomiska ramen för vårdvalsersättning. Omställningskostnader i samband med sammanslagning av Björkskatans och Porsöns hälsocentraler har belastat Björkskatans resultat med 2 miljoner kronor 2018.

Regionstyrelsen har gett regiondirektören i uppdrag att göra en översyn av vårdvalsersättning inför fastställande av regelverk för Vårdval Primärvård 2020. Uppdraget är att se om det finns behov av att ändra ersättningsmodell. Målet är att vårdvalsersättningen är konkurrensneutral, redovisningen är transparent och att leverantörer ska bedriva primärvårdsverksamhet inom de ekonomiska ramar som fastställs.

De privata leverantörerna inom vårdvalet kompenseras för år 2018 med ett procentuellt tillägg på hälsocentralens vårdpeng. Detta procentuella tillägg är på samma nivå som regiondrivna hälsocentraler i genomsnitt har överskridit vårdpengen. De fyra hälsocentraler med exceptionellt stora underskott har avräknats från beräkningsgrunden. Procentuellt påslag på vårdpengen är 6,37 procent.

Hälsocentral	Kommun	Vårdpeng 2018 tkr	Procent	Kompensation 2018 tkr
<b>Cederkliniken</b>	<b>Piteå</b>	<b>32 721</b>	<b>6,37 %</b>	<b>2 084</b>
<b>Vårdcentralen NorraHamn</b>	<b>Luleå</b>	<b>25 440</b>	<b>6,37 %</b>	<b>1 621</b>
<b>Gällivare hälsocentral</b>	<b>Gällivare</b>	<b>21 789</b>	<b>6,37 %</b>	<b>1 388</b>
<b>Norrskenet hälsocentral</b>	<b>Kiruna</b>	<b>16 324</b>	<b>6,37 %</b>	<b>1 040</b>
<b>Totalt</b>		<b>96 274</b>		<b>6 133</b>

**Protokollsutdrag skickas till:**

Ekonomi- och planeringsdirektör

## § 130

# Riktlinje för representation

Dnr 1227-2019

## Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar föreslå regionfullmäktige att fastställa riktlinje för representation.

## Ärendet

I regionens styrande dokument finns en regel för representation fastställd av regionfullmäktige. I föreslagen riktlinje för representation tydliggörs Region Norrbottens regelverk ytterligare samt fastställer vilka som har rätt att besluta om olika typer av representation.

Riktlinjen omfattar både extern och intern representation och gäller för alla medarbetare och förtroendevalda i Region Norrbotten

Till riktlinjen finns tillämpningsanvisning som stöd för verksamheten i kontering, moms och eventuella skattepliktiga förmåner inom området.

## Bilagor:

Riktlinje för representation

## Protokollsutdrag skickas till:

Ekonomi- och planeringsdirektör

Divisionschefer

Avdelningsdirektörer

## § 131

### Riktlinje för resande i tjänsten

Dnr 1068-2019

#### Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar föreslå regionfullmäktige att godkänna revidering av riktlinje för resande i tjänsten.

#### Yttrande till beslutsförslaget

En revidering av riktlinjen för resande i tjänsten har genomförts med utgångspunkt att förtydliga ansvarsfördelning för riktlinjens efterlevnad.

#### Sammanfattning

Riktlinjen och tillhörande tillämpningsanvisning gäller planering och genomförande av alla möten och resor som görs i tjänsten och betalas av Region Norrbotten.

Riktlinjen gäller samtliga förtroendevalda, medarbetare, uppdragstagare inom Region Norrbottens alla verksamheter samt icke anställda som deltar i värdförlagd utbildning inom regionen.

#### Ärendet

Reseriktlinjen ska skapa möjlighet att minska regionens resande och vara ett styrinstrument för en mer kostnadseffektivt, miljöanpassat och säkert resande. Den ska skapa förutsättningar för en hållbar, trygg och säker arbetsmiljö samt inkludera både medarbetare, uppdragstagare och förtroendevalda.

#### Bilagor:

Riktlinje för resande i tjänsten

#### Protokollsutdrag skickas till:

Tf regiondirektör

Biträdande regiondirektör

Avdelningsdirektörer

Divisionschefer

## § 132

### Jämställda beslut

Dnr 1206-2019

#### Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att ge regiondirektören i uppdrag att inför 2020 ta fram en plan för hur ärendeberegningsprocessen ska utvecklas så att jämställda beslut kan fattas.

#### Yttrande till beslutsförslaget

Jämställdhet är en grundläggande rättighet och en nödvändighet för att Norrbotten ska utvecklas. Där måste vi öka kunskapen om hur prioriteringar och beslut faktiskt påverkar jämställdheten i samhället. För att Norrbotten ska vara en attraktiv region att leva, verka och bo i är ökad jämställdhet en nyckelfråga för länet. Jämställdhet är därför ett prioriterat område för Region Norrbotten. Regionen ska erbjuda en likvärdig hälsa, vård och medborgarservice till alla, oavsett kön. Regionen ska också vara en attraktiv arbetsgivare där jämställda villkor råder.

#### Sammanfattning

Som ett led i Region Norrbottens arbete med jämställdhetsintegrering behöver ett arbete ske för att ta fram beslutsunderlag som gör det möjligt för politikerna att fatta jämställda beslut.

#### Ärendets behandling under sammanträdet

Anders Öberg (S) föreslår bifalla det liggande förslaget.

#### Beslutsgång

Ordföranden ställer det liggande förslaget under proposition och finner att regionstyrelsen bifaller förslaget.

#### Ärendet

Region Norrbotten har undertecknat den europeiska jämställdhetsdeklarationen (CEMR) som innebär att man har förbundit sig att verka för jämställdhet inom politiskt beslutsfattande, i praktisk verksamhet och i den service som levereras till medborgarna.

Region Norrbotten ska arbeta med jämställdhetsintegrering. Det betyder att ett jämställdhetsperspektiv ska integreras i arbetet och genomsyra alla led av beslutsfattande och genomförande. Detta för att säkerställa att gemensamma resurser fördelas på ett rättvist sätt mellan kvinnor och män, flickor och pojkar samt att de insatser som görs leder till ökad jämställdhet. Om jämställdhetsperspektivet finns med i alla delar av alla processer så bidrar det till att förbättra och höja kvaliteten i den ordinarie verksamheten istället för att bli ett sidoprojekt.

Region Norrbotten deltar under 2019 i Sveriges Kommuners och Landstings (SKL) satsning Modellregioner. Syftet med utvecklingsarbetet är att genom benchmarking (ömsesidigt lärande och utbyte av erfarenheter) med andra regioner säkerställa jämställda välfärdstjänster för olika grupper av kvinnor och män, flickor och pojkar. Förväntat resultat av satsningen är bland annat konkreta förbättringar i verksamhetens system för styrning och ledning samt nya eller ändrade arbetssätt i en verksamhet.

I anslutning till detta arbete har SKL:s checklista för jämställda beslut aktualiserats då denna kan vara en metod för att bidra till ökad jämställdhetsintegrering i det politiska beslutsfattandet. Ett eventuellt införande av en checklista innebär ett omfattande arbete med översyn av ärendeberegningsprocessen inför politiska beslut och kompetenshöjande insatser genomförs, både för tjänstepersoner och förtroendevalda.

**Protokollsutdrag skickas till:**

T.f. regiondirektör

Avdelningsdirektörer



## § 133

# Motion 2-2019 om blodgivning

Dnr 667-2019

## Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar föreslå regionfullmäktige att anse motionen besvarad.

## Yttrande till beslutsförslaget

Regionstyrelsen anser det angeläget att blodgivningsverksamheten i länet stärks och ett flertal åtgärder är därför under utredning eller införande. Det avser bland annat utredningar om införande av en blodgivningscentral på Sunderby sjukhus och en mobil enhet för blodgivning i länet. En utökning av öppettiderna och antalet hälsocentraler med blodgivning är önskvärt men beroende av rådande bemanningsläge.

## Sammanfattning

Marianne Sandström (SD) föreslår i en motion att Region Norrbotten utreder möjligheten att införa en blodgivningscentral på Sunderby sjukhus samt att öppettiderna på befintliga blodcentraler utökas. Vidare föreslås att regionen utreder om fler hälsocentraler kan agera blodgivningscentral samt om en så kallad blodbuss eller trailer kan användas för att täcka fler orter i länet.

## Ärendet

Regionen har en pågående översyn av blodgivningsverksamheten i länet. Översynen berör följande områden; inrättande av en blodgivningscentral på Sunderby sjukhus; möjligheten att utöka öppettiderna vid regionens blodgivningscentraler; införande av webbtidbokning; inrättande av en permanent blodgivningscentral i Boden samt utredning av förutsättningarna för en mobil enhet för blodgivning. Under hösten 2018 har en centralisering av komponentberedningen (separering och beredning av blod) till Sunderby sjukhus inletts vilket förväntas frigöra resurser för blodgivningsenheterna i länet och öka möjligheten att ta emot blod. De kommuner som inte har någon blodgivningsverksamhet motsvarar en befolkning på cirka 38 000 personer eller 15 procent av befolkningen. Följande tabell ger en översikt av blodgivningsverksamheten i regionen.

### Blodgivningsverksamhet i Region Norrbotten

Kommun	Befolkning	Blodgivningsverksamhet placerad vid:	Öppettider
<b>Norrbotten</b>			
Luleå/ centrum	77 832	Stadsvikens hälsocentral	4 dgr/vecka
Luleå/ Sunderbyn		Under utredning	
Piteå	42 116	Piteå Älvdalssjukhus, laboratoriemedicin	4 dgr/vecka

<b>Boden</b>	28 064	Tillfälligt placerad på Garnis	1 dgr/vecka
<b>Kiruna</b>	22 992	Kiruna sjukhus, laboratorie- medicin	2 dgr/vecka
<b>Gällivare</b>	17 630	Gällivare sjukhus	2 dgr/vecka
<b>Kalix</b>	16 058	Kalix sjukhus	2 dgr/vecka
<b>Haparanda</b>	9 785	-	
<b>Älvsbyn</b>	8 140	Hälsocentralen	Ca 6 ggr/år
<b>Arvidsjaur</b>	6 334	-	
<b>Pajala</b>	6 039	-	
<b>Jokkmokk</b>	5 001	-	
<b>Övertorneå</b>	4 410	-	
<b>Överkalix</b>	3 302	-	
<b>Arjeplog</b>	2 794	-	
<b>=</b>	<b>250 497</b>		

**Bilagor:**

Motion 2-2019 om blodgivning

**Protokollsutdrag skickas till:**

Verksamhetsdirektör

Divisionschef Närsjukvård

Divisionschef Länssjukvård

## § 134

# Remiss ”Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk”

Dnr 803-2019

## Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att lämna yttrande enligt förslaget.

## Sammanfattning

I december 2018 redovisades betänkandet *Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk (SOU 2018:83)*. Målsättningen har varit att finna ett flexibelt, rättssäkert och effektivt system för samhällets nuvarande och framtida behov av tolktjänster i talade språk. Utredningen föreslår en ny tolklag och tolkförordning som reglerar frågor om utbildning, auktorisation, registrering och tillsyn över tolkar och tolkförmedlingar. Lagstiftningen, ny tolklag, innehåller bestämmelser om anlitan av tolk i talade språk hos myndigheter under riksdagen och regeringen dvs. statliga myndigheter och riktar sig således inte till regioner och kommuner. De nya bestämmelserna i tolklagen kan dock bli vägledande och komma att ha en viss bäring även på användningen av tolktjänster i kommunens och regionens verksamheter. Region Norrbotten vill lyfta fram en tveksamhet i att ett totalt förbud införs mot att barn används som tolkar. Det är viktigt att utredaren presenterar förtydliganden kring de undantagssituationer som lyfts fram i utredningen. Regionen önskar även att utvecklandet av digitala tolktjänster prioriteras högre.

## Ärendet

### Bakgrund

I oktober 2017 beslutade regeringen att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av samhällets behov av och tillgång till tolkar samt den offentliga sektorns användning av tolkar. Utredningens uppdrag avser tolkar i talade språk dvs. inte teckenspråkstolkar, dövblind- eller skrivtolkar. Utredningen visar att tillgängligheten till tolktjänster av hög kvalitet behöver öka för att möta förvaltningslagens krav på tolk. Behovet av tolkning har ökat kraftigt de senaste åren i takt med att antalet asylsökande och nyanlända har ökat. Den kommunala sektorn och landstingen svarar för merparten av den offentliga upphandling av tolkförmedling och tolktjänster som sker i landet. Verksamheten omsätter 1,1 miljarder kronor årligen.

Under de närmaste åren ser utredningen att förbättringar av situationen kring tolktjänster inom offentlig sektor kan åstadkommas genom:

- myndighetsstyrning med kravställning på användning av auktoriserade och utbildade tolkar inom offentlig verksamhet
- myndighetssamverkan
- konsekvent genomförd avvikelserapportering och uppföljning
- ökat fokus på kostnadseffektivitet i myndigheternas interna arbete med egna språkresurser och externa tolktjänster

I utredningen föreslås dessutom ett antal åtgärder som sammanfattningsvis innebär:

### **Kvalitetssäkring genom utbildning och auktorisation**

Den offentliga sektorns kompetens i att beställa och använda tolktjänster behöver höjas för att tillgodose en rättssäker och patientsäker kommunikation. Utredningen föreslår fler utbildningsplatser, en mer omfattande tolkutbildning samt en tydligare koppling mellan auktorisation och utbildning. Utredningen ser ökad professionalisering och utveckling av tolkyrket som en förutsättning för en långsiktig försörjning med kvalitativa tolktjänster.

### **Tillsyn och myndighetssamverkan**

Felaktigheter i tolkutövning säkerställs idag inte på nationell nivå, utan det är upp till varje enskild myndighet, region eller kommun att ansvara för tillsynen. Förslagen om utvecklad tillsyn gäller tolkar med auktorisation och godkänd utbildning samt tolkförmedlingar som önskar arbeta mot offentlig sektor. Utredningen gör den bedömningen att kommuner och regioner kan bli bättre på att samverka kring sin användning av kvalitativt goda tolkar och att det ligger stora samhällsvinster i en ökad samordning och effektivisering.

### **Förbud mot att barn används som tolkar**

Trots omfattande erfarenheter och medvetenhet om negativa effekter fortgår användningen av barn för tolkning. Barntolkning är enligt utredningens bedömning inte förenligt med principen om barnets bästa. Det gäller oavsett om tolkspråket avser teckenspråk eller ett talat språk. Tolkutredningens förslag om förbud mot att använda barn som tolkar utom i vissa undantags-situationer gäller därför oavsett språk.

### **Tolkar inom hälso- och sjukvård**

Utredningen antar att behovet av språktolkar för hälso- och sjukvård och tandvård fortsätter att öka även om antalet nya asylsökande minskar. Utredningen konstaterar att bristen på kvalificerade tolkar kan leda till allvarliga konsekvenser för såväl patientsäkerhet och patienters integritet som hälso- och sjukvårdsverksamheternas effektivitet och arbetsbelastning.

### **Teknikutveckling**

Utredningen slår fast att teknikanvändningen kommer att få avgörande betydelse för tolkyrkets framtida utveckling och att behovet av ökning av distanstolkning, telefon och skärmtolkning, kommer att bli en viktig lösning i framtidens tolkning.

### Utredningens förslag i punktform

- En rad strategiska mål för samhällets försörjning med tolkar kan formuleras med siktet inställt på halvlång sikt, cirka fem år.
- Staten finansierar färre utbildningsvägar till tolk, men ökar den samlade kapaciteten. Volym och inriktning samordnas i förhållande till statens auktorisation av tolkar, med grundkrav på utbildning och praktik.
- Staten för register över auktoriserade och utbildade tolkar. Det utgör bas för framtida tolktjänster inom offentlig sektor.
- En ny tolklag införs, barntolkning förbjuds och ersätts av professionella tolkar. Regelverk, kvalitetssäkring och tillsyn utvecklas gentemot tolkar och förmedlingsorgan.
- Offentlig sektor planerar långsiktigt, samverkar, koordinerar och använder befintliga tolkresurser mer flexibelt och effektivt.
- Kvalitetssäkrade och registrerade tolkar erbjuds uppdrag i staten genom statens beställarsamordning. Myndighetskrav möts av kvalitet i levererade tjänster.
- Staten och offentlig sektor bygger vid behov upp egna tolkresurser eller avtalar om garanterade tjänster. Den offentliga kostnadsökningen hålls tillbaka men kvalitet och samhällsnytta ökar.
- Tolkyrket värderas och professionaliseras, vilket på sikt även leder till mer traditionella partsförhållanden, förbättrad arbetsmiljö, högre sysselsättningsgrad och stabilare situation på arbetsmarknaden för tolkar.

### Kostnader och finansiering

Utredningen föreslår att finansiering av förslagen dels sker med medel från det anslag som används för arbetsmarknadsutbildning till tolk, dels genom den besparing som en mer effektiv användning av tolktjänster kan ge.

### Bilagor:

Remissyttrande över betänkandet av tolkutredningen

### Protokollsutdrag skickas till:

Verksamhetsdirektör

Divisionschef Närsjukvård

Divisionschef Länssjukvård

## § 135

# Remiss "Förslag till en nationell institution för mänskliga rättigheter i Sverige"

Dnr 836-2019

## Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att ordföranden besvarar remissen senare, efter samråd med samtliga partigrupper.

## Reservationer

Anders Öberg (S) och Glenn Berggård (V) reserverar sig mot beslutet.

## Sammanfattning

I oktober 2018 redovisade utredningen sitt betänkande Förslag *till en nationell institution för mänskliga rättigheter i Sverige, DS 2019:4*.

Utredningens uppdrag har varit att föreslå hur en nationell institution för mänskliga rättigheter (MR-institution) kan inrättas. I uppdraget har även ingått att föreslå hur institutionen ska kunna utgöra den oberoende mekanism som krävs för att främja, skydda och övervaka genomförandet av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRDP).

Utredningen föreslår att institutionen, benämnd *Sveriges nationella institution för mänskliga rättigheter*, ska inrättas som en ny myndighet under regeringen. Just formen av myndighet är enligt utredningen av särskilt stor vikt i och med att institutionen övergripande uppdrag föreslås vara att självständigt främja säkerställandet av de mänskliga rättigheterna i Sverige.

Region Norrbotten ställer sig bakom förslaget att en nationell institution för mänskliga rättigheter i Sverige ska inrättas som en ny myndighet under regeringen.

Samtidigt vill Region Norrbotten framhålla sin generella syn att den statliga styrningen behöver hållas samman för att minska en splittrad styrning i förhållande till regioner och kommuner.

## Ärendets behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslår att ordföranden senare, efter samråd med samtliga partigrupper, utformar ett remissvar.

Glenn Berggård (V) och Anders Öberg (S) föreslår bifalla det liggande förslaget.

## Beslutsgång

Ordföranden ställer eget förslag mot Glenn Berggårds förslag och finner att regionstyrelsen bifaller ordförandens förslag.

## Ärendet

### Bakgrund

I mars 2018 beslutade regeringen att tillsätta en särskilt utredare med uppdrag att utreda hur en nationell institution för mänskliga rättigheter (MR-institution) kan inrättas. Uppdraget har inneburit att ta fram ett förslag på hur en nationell institution för mänskliga rättigheter kan utformas för att uppfylla Parisprinciperna inom ramen för den svenska konstitutionella ordningen. Parisprinciperna har tagits fram inom ramen för arbetet i Förenta nationerna (FN) och innehåller riktlinjer för nationella institutioner som har till uppgift att skydda de mänskliga rättigheterna. En nationell institution för mänskliga rättigheter, inrättad i enlighet med Parisprinciperna, ska ha ett brett uppdrag att främja och skydda de mänskliga rättigheterna med utgångspunkt främst i statens åtagande enligt internationella konventioner. Den ska vara oberoende från regeringen men även från andra aktörer.

I uppdraget har även ingått att föreslå hur institutionen ska kunna utgöra den oberoende mekanism som krävs för att främja, skydda och övervaka genomförandet av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRDP).

I utredningen har några områden kring institutionens utformning getts särskilt fokus vilket presenteras nedan:

### Institutionens uppdrag och uppgifter

Utredningen förslag om att institutionen ska ha ett brett uppdrag med täckning över många olika samhällsområden ger institutionen unik kunskap som är till gagn för arbetet i bland annat regioner. Utredarens förslag om att institutionen kan bidra med kompetensstöd gällande rättighetsbaserat arbete till offentlig verksamhet stärker anställdas möjligheter att göra bedömningar för när rättighetsperspektivet bör aktualiseras. Här kan institutionen stödja arbetet genom metodstöd utan att frånta organisationen ansvaret. Utredningen lyfter fram att institutionen kommer samla på sig värdefull information och kunskap om Sveriges arbete med mänskliga rättigheter vilket bland annat kommer presenteras i en årsrapport, vilket gör att arbetet för mänskliga rättigheter får en tydligare och mer samlad röst i Sverige. Utredaren konstaterar att institutionen inte ska pröva enskilda klagomål om kränkningar av de mänskliga rättigheterna, föra talan för enskilda eller bedriva tillsyn. Det som skiljer institutionen från befintliga offentliga aktörer är framförallt dess helhetsansvar, dess utgångspunkt i Sveriges internationella förpliktelser samt dess oberoende och stora frihet att välja vilka frågor den prioriterar.

### Institutionens organisationsform och placering

Utredningen betonar att institutionens utformning noggrant har övervägts utifrån flera synvinklar. Några områden lyfts i detta sammanhang är insynsfrågan och informationsspridning. Annat område som utredningen lyfter fram är att institutionen självständigt behöver ta kontakter med nationella institutioner i andra länder som arbetar med mänskliga rättigheter samt inhämta kunskaper. Utredningen understryker att det framförallt är viktigt att institutionen självständigt (ej enbart via regeringen) kan lämna information till granskningskommittéer. Utredningen föreslår också att institutionen ska ha möjlighet att föreslå utvidgade åtaganden, exempelvis genom undertecknande av ytterligare konventioner.

### **Institutionens ledning och organisation**

För att stärka institutionens oberoende och uppfylla Parisprinciperna ska institutionens ledning regleras i lag. För ledning av verksamheten närmast styrelsen ska det finnas en direktör som utredningen föreslår ska vara myndighetschef. Regeringen föreslås vara skyldig att inhämta förslag till styrelseledamöter dels från det råd för mänskliga rättigheter som ska finnas vid institutionen. Utredningen bedömer att det inom styrelsen ska finnas en bred kompetens med sakkunskap om de mänskliga rättigheterna och kvalificerad kunskap om det civila samhället, rättsväsendet, forskning och högre utbildning. Vid sammansättning av kompetens i både styrelse och råd bör kompetens i intersektionellt arbete ingå. Det är viktigt att ta hänsyn till att olika grupper påverkas på olika sätt varpå att målgruppers rättigheter behöver uppmärksammas i olika grad med mål att främja alla människors lika värde och rättigheter.

### **Utredningens förslag på MR-institutionens uppdrag i punktform**

Utredningen föreslår att institutionen ges fem särskilda uppgifter inom sitt verksamhetsområde vilka är att

- Följa, undersöka och rapportera om hur de mänskliga rättigheterna respekteras och genomförs
- Lämna förslag till regeringen om de åtgärder som behövs för att säkerställa de mänskliga rättigheterna
- Ha kontakter med internationella organisationer och även i övrigt delta i internationellt samarbete
- Främja utbildning, forskning, kompetensutveckling
- Främja information och ökad medvetenhet om de mänskliga rättigheterna

Listan är inte uttömmande utan utredningen menar att fler uppgifter som syftar till att främja och skydda de mänskliga rättigheterna kan komma att ingå i uppdraget.

### **Bilagor:**

Remissyttrande över betänkandet ”Förslag till en nationell institution för mänskliga rättigheter i Sverige”

### **Protokollsutdrag skickas till:**

Regiondirektör

Avdelningsdirektörer



## § 136

# Remiss ”Lite mer lika. Översyn av kostnadsutjämnningen för kommuner och landsting”

Dnr 593-2019

## Regionstyrelsens beslut

Region Norrbotten lämnar yttrande enligt förslag.

## Reservationer

Anders Öberg (S) och Glenn Berggård (V) reserverar sig mot beslutet.

## Sammanfattning

Utredaren har haft i uppdrag att utreda och uppdatera den kommunalekonomiska kostnadsutjämnningen. Översynen ska överväga om det nuvarande systemet på ett tillräckligt sett fångar upp större samhällsförändringar och vid behov ska utredningen föreslå förändringar. Utredningen ska också föreslå förenklingar i systemet där det är möjligt.

Utredningen föreslår en rad uppdateringar av merkostnadsberäkningar inom olika delmodeller. Utredningen föreslår också en högre grad av indexering för att behålla systemets aktualitet under en längre tid. Utredningen föreslår förenklingar i kostnadsmatrisen för hälso- och sjukvård där antalet befolkningsgrupper minskas från 852 stycken till 22. Förändringarna föreslås genomföras år 2020.

Det samlade utfallet av förslagen innebär en relativt stor förändring. Utjämnningens omfattning ökar med en miljard kronor både för kommunerna och för landstingen. De ekonomiska effekterna förklaras till stor del av uppdateringar av siffermaterialet. Övriga förändringar är en följd av ökad vikt för socioekonomiska förhållanden och gles bebyggelse. Effekterna av förslagen innebär att Region Norrbotten får 2034 kronor/invånare (nivå 2018) att jämföra med 1107 kronor/invånare (nivå 2018) enligt nuvarande utjämnning, dvs. en ökning med 927 kronor/invånare (nivå 2018).

Region Norrbotten ställer sig positiv till förslagen i utredningen. I modellen för beräkning av merkostnader i glesbygd är gränsen för befolkningsunderlag satt till mindre än 6 000 invånare inom ett upptagningsområde på 30 km vilket regionen anser vara för lågt, då exempelvis flera glesbygdskommuner i Norrbotten med långa avstånd till sjukhus faller utanför ramen.

## Ärendets behandling under sammanträdet

Anders Öberg (S) föreslår ge ordföranden i uppdrag att utforma ett yttrande som föreslår att kollektivtrafiken lämnas utanför beräkningarna.

Linda Frohm (M) föreslår bifalla det liggande förslaget.

## Beslutsgång

Ordföranden ställer det liggande förslaget mot Anders Öbergs förslag och finner att regionstyrelsen bifaller det liggande förslaget.

## Ärendet

### Bakgrund

Kostnadsutjämningen syftar till att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner och landsting att tillhandahålla invånarna service oberoende av opåverkbara strukturella förhållanden. Utjämningen grundar sig på skillnader i behov som kan bero på demografi, geografi eller socioekonomiska förutsättningar. Kostnadsutjämningen utjämnar inte för skillnader i ambitionsnivå eller effektivitet. Kostnadsutjämningen är i allt väsentligt opåverkbar då den utjämnar för de kostnader en kommun eller ett landsting förväntas ha givet befolkningens sammansättning, gleshet och produktionsförutsättningar. Kostnadsutjämningen är solidariskt finansierad inom kommunsektorn och staten har ingen del i finansieringen.

Nuvarande modell för kostnadsutjämning består av tio delmodeller för kommuner och fyra delmodeller för landsting. Utjämningsåret 2018 var omfördelningen mellan kommuner brutto 33 miljarder kronor och netto 7 miljarder kronor. Mellan landsting var omfördelningen brutto 7 miljarder kronor och netto till 2 miljarder kronor.

### Utredningens överväganden och förslag

Det finns en uppfattning att systemet för kostnadsutjämning är svårt att förstå. Utredaren menar att systemet innehåller många variabler och att vissa beräkningar är avancerade men att det inte är obegripligt. Utredningen har därför som ambition att beskriva systemet och bakgrunden till de förändringar som föreslås så väl som möjligt.

Utredaren har utgått från att kostnadsutjämningen precis som idag ska ske för obligatoriska verksamheter i kommuner och landsting.

Utredningen har genomfört en enkät till samtliga kommunstyrelseordförande och landstingsstyrelseordförande och resultatet av enkäten visar att det finns en betydande legitimitet för systemet. En synpunkt som framförts gäller systemets aktualitet, t ex har en del kostnadsposter inte uppdaterats sedan den förra utredningen. Utredningen föreslår därför en rad uppdateringar av merkostnadsberäkningar inom olika delmodeller. Uppdateringar är en av de viktigaste förklaringarna till skillnader i sammanlagda effekter av förslagen jämfört med dagens utjämning. Utredaren föreslår också en högre grad av indexering för att behålla systemets aktualitet under en längre tid.

Utredningen har endast i mindre omfattning kunnat föreslå förenklingar i kostnadsutjämningen. Den förenkling som föreslås är i kostandsmatrisen för hälso- och sjukvård där antalet befolkningsgrupper minskas från 852 stycken till 22.

### **Socioekonomi**

Utredaren föreslår utjämning på socioekonomisk grund inom förskolan. Kompensationen ska baseras på barnens hemförhållanden. Eftersom riksdagen har beslutat om riktat statsbidrag baserat på socioekonomiskt index för grundskolan föreslår utredaren ingen ytterligare socioekonomisk utjämning för grundskolan. Däremot redovisas hur det riktade statsbidraget kan ersättas av en kombination av generellt statsbidrag och en socioekonomisk kompensation i kostnadsutjämningen.

En helt ny delmodell föreslås avseende kommunal vuxenutbildning. En förändring i delmodellen för individ- och familjeomsorg föreslås som innebär att utjämningen präglas mer av levnadsvillkor än verksamhetens utformning.

I kostnadsmatrisen för hälso- och sjukvård tas variabeln för andel av befolkning som bor i småhus bort då den speglar bebyggelsestruktur snarare än vårdbehov. Dessutom införs kompensation för skillnader i utbildningsnivå då det anses vara en viktig socioekonomisk bestämningsfaktor för befolkningens hälsa.

### **Gles bebyggelse**

Utredaren föreslår ett flertal uppdateringar av merkostnadsberäkningar vid gles bebyggelse då de nuvarande speglar 2010 års prisnivå. Vidare föreslås en ny glesbyggsfaktor i utjämningen för förskola samt en ökning av kompensation för hemtjänst i glesbygd.

I landstingens delmodell för hälso- och sjukvård har glesbyggsfaktorn uppdaterats med befolkningen 2016, kostnadsersättningen räknats upp och kompensation för ambulanstransporter i glesbygd ökats.

Utredaren föreslår också att Kommunutredningen får i uppdrag att överväga vilken myndighet som bör ha det fortsatta förvaltningsuppdraget för *Struktur* som är den modell, förvaltd av Tillväxtverket, som används för att simulera utplacering av fiktiva enheter inom skola, hemtjänst, primärvård, sjukhus vid beräkning av merkostnader för verksamhet i glesbygd. Tillväxtverket saknar en fast finansiering för att hålla systemet igång mellan utredningarna.

### **Växande och minskande befolkning**

Utredningen föreslår att merkostnadsersättningen för minskande befolkning i kommunerna fördubblas och att ny ersättning för minskande antal barn 1-5 år i förskolan införs. En uppräknig av kompensationsnivån för förändring i antal barn och unga föreslås också.

Utredaren föreslår vidare att en merkostnadsersättning införs för landsting för växande eller minskande befolkning i länet.

### **Löner**

Delmodellen för löner är den mest kritiserade. Utredaren menar att eftersom lönekostnaderna påverkar produktionskostnaderna och är starkt kopplade till strukturella skillnader så är det motiverat att ha den kvar men föreslår vissa

justeringar. T ex föreslås att kompensation redovisas i respektive verksamhetsmodell istället för som idag i en separat lönomodell.

För landstingen föreslås vidare att lönomodellen ska inkludera merkostnader för bemanning i glesbygd. Kompensation ska baseras på grad av glesbygd, inte på det enskilda landstingets användning av hyrpersonal.

### **Kollektivtrafik**

För kommuner i län med delat huvudmannaskap för kollektivtrafiken ska beräkningen baseras på en ny regressionsmodell. Förslaget innebär stora förändringar mellan kommunerna i Norrbotten då modellen går från avgiftstäckning baserad på år 2009 till regressionskvation baserad på antal invånare i tätort, invånardistans och pendlingsavstånd. Den nya beräkningsmodellen gynnar glesbygdskommunerna.

### **Ekonomiska effekter av förslagen**

Det samlade utfallet av förslagen innebär en relativt stor förändring. Utjämningsomfattningen ökar med en miljard kronor både för kommunerna och landstingen. Den nuvarande kostnadsutjämnningen omfördelar från kommuner med i genomsnitt stark socioekonomi, tät bebyggelse och stor befolkning till kommuner med svag socioekonomi, gles bebyggelse och liten befolkning. Profilen i nuvarande landstingsutjämnningen är likartad. Utredningens förslag förstärker nuvarande profil.

Utredaren menar att förslaget följer de principer som gäller för kostnadsutjämnningen. De ekonomiska effekterna förklaras till stor del av uppdateringar av siffermaterialet. Övriga förändringar är en följd av ökad vikt för socioekonomiska förhållanden och gles bebyggelse.

Förslagen leder till något försämrat utfall för kommunerna i de tre storstads-länen och generellt sett något förbättrat utfall för kommuner i glesbygdslän. För kommunerna i Norrbottens län ger förslaget en viss försämring från nuvarande avgift 1313 kronor/invånare (nivå 2018) till en avgift med 1323 kronor/invånare, dvs en försämring med -10 kronor/invånare. Skillnaderna inom länet varierar och förslaget innebär en ökad avgift för Luleå, Boden och Piteå kommuner och ett ökat bidrag för övriga kommuner.

För landstingens del får skogslänen och Gotland ett förbättrat utfall. Stora positiva effekter får Region Norrbotten, Region Gävleborg, Region Dalarna och Region Värmland. Allra mest stärks Region Jämtland Härjedalen och Region Gotland. Region Stockholm får störst negativ effekt och går från att vara nettobidragstagare till att bli nettobetalare.

Utredningen föreslår ett tidsbegränsat införandebidrag så att den årliga bidragsminskningen/avgiftshöjningen begränsas till högst 300 kr/invånare och år för kommuner respektive landsting. Införandebidraget finansieras av samtliga kommuner och landsting.

Effekterna av förslagen innebär att Region Norrbotten får 2034 kr/invånare (nivå 2018) att jämföra med 1107 kr/invånare (nivå 2018) enligt nuvarande utjämning, dvs en ökning med 927 kr/invånare (nivå 2018). Införandebidraget innebär en avgift för Region Norrbotten med 102 kr/invånare (nivå 2018).

**Bilagor:**

Remissyttrande över remissen ”Lite mer lika. Översyn av kostnadsutjämningen för kommuner och landsting”

**Protokollsutdrag skickas till:**

Ekonomi- och planeringsdirektör

## § 137

# Remiss ”Tydligare ansvar och regler för läkemedel”

Dnr 642-2019

## Regionstyrelsens beslut

Region Norrbotten lämnar yttrande enligt förslaget.

## Sammanfattning

Utredningens slutbetänkande av uppdraget att se över finansiering, prissättning och subvention av läkemedel, innehåller en övergripande problembeskrivning med förslag till ny nationell finansieringsmodell för läkemedel, samordnad nationell prioritering, uppföljning, utvärdering och prissättning av läkemedel, reglering av de regiongemensamma läkemedelsrekommendationerna, nya regler för avtal inom läkemedelsområdet, nya förmånsregler för diabeteshjälpmedel och insulin samt faktureringsstöd till regionernas lokala läkemedelssubventioner.

Region Norrbotten anser att förslaget om nationell finansiering via det generella statsbidraget inte bör genomföras, då de inte tar tillräcklig höjd för att möta kostnadsökningarna på läkemedelsområdet. Regionen anser också att regleringen av de regiongemensamma läkemedelsrekommendationerna behöver utredas med avseende på resursfrågan och jämlik vård. I övrigt ställer sig regionen positiv till slutbetänkandets förslag.

## Ärendet

Läkemedelsutredningen tillsattes november 2016 och består av ett antal uppdrag som syftar till att utreda om finansieringsordningen för läkemedel och förbrukningsartiklar är ändamålsenlig samt att utifrån detta föreslå förbättringar. Utredningen är den första genomlysningen av finansieringen av läkemedel sedan 1998 då ansvaret för subventionerade läkemedel inom läkemedelsförmånen övergick från staten till landstingen. Regeringens direktiv till utredningen innehöll sju mål för att säkra jämlik tillgång till kostnadseffektiva läkemedel i ett hållbart system. I delbetänkandet, december 2017 (dnr 4487-17), stakade utredningen ut inriktningen för förslagen i slutbetänkandet.

## Ny finansieringsmodell, prissättning och nya regler för avtal med läkemedelsföretag

Det övergripande målet med förslagen är att skapa ett långsiktigt hållbart system som möjliggör en samhällsekonomiskt effektiv användning av läkemedel. Utredningen föreslår att dagens riktade statsbidrag för läkemedelsförmåner förs över till det generella statsbidraget. Nuvarande modell för kostnadsutjämning i nuvarande läkemedelsbidrag föreslås ersättas med den kommunala kostnadsutjämningen i ett generellt statsbidrag. Utredningen

lämnar öppet för hur detta ska ske med hänvisning till om och hur förslagen från kostnadsutjämningsutredningen genomförs. Utredningen föreslår också att nya prissättningsmodeller för läkemedel behöver utredas vidare. Möjligheten till fri prissättning av icke förmånsbelagda smittskyddsläkemedel föreslås slopas. Reglerna för prishöjning av läkemedel föreslås justeras för att möjliggöra prishöjning i de fall tillgången till värdefulla riskeras till följd av för lågt pris. Avsikten med finansieringsförslagen är att ge regionerna bättre förutsättningar att i högre utsträckning ha god tillgång till förskrivningsläkemedel och samtidigt kunna påverka sina kostnader.

I slutbetänkandet finns också förslag om särskild statlig finansiering för att stödja introduktion av kostsamma innovativa läkemedel, exempelvis cell- och genterapier. Detta bör enligt utredningen ske genom en flerårig överenskommelse kring viktiga områden mellan staten och regionerna. Slutbetänkandet vill också öppna upp för lagstadgad möjlighet till nationella avtal mellan regioner och företag. Apotekens möjlighet att kunna sluta avtal med vissa läkemedelsföretag föreslås tas bort.

I fråga om sär läkemedel föreslås ett utvecklat solidariskt bidrag där staten, efter en generalisering av statsbidraget, ska ge ett särskilt stöd på högst 200 miljoner kronor årligen till de regioner som har ovanligt höga kostnader för en utvald grupp läkemedel vid sällsynta sjukdomstillstånd. Vad gäller prissättningen av sär läkemedel föreslår utredningen att det i undantagsfall kan behövas en utökad betalningsvilja, men att det även är viktigt att generellt fortsatt beakta kostnadseffektivitet.

### **Regiongemensamma läkemedelsrekommendationer samt samordnad nationell prioritering, uppföljning och utvärdering**

Slutbetänkandet föreslår också regleringar av NT-rådets verksamhet i en ny lag där regionerna ansvarar för att inrätta en separat myndighet, kallat Läkemedelsrådet. Även de redan existerande läkemedelskommittéernas verksamhet ska regleras i den nya lagen med oförändrade mandat och organisation för kommittéerna. Enligt den nya lagen ska det finnas en möjlighet för läkemedelsföretag att hos den nya myndigheten Läkemedelsrådet ansöka om en nationell utvärdering och rekommendation om användning av nya läkemedel. Idag är det enbart regionerna som har den möjligheten.

Utredningen föreslår att statens styrning bör bli mer övergripande och lämnar förslag på uppdrag till de andra myndigheterna inom läkemedelsområdet. Syftet är att öka möjligheter till styrning och uppföljning. I slutbetänkandet finns förslag där Socialstyrelsen och Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) ges nya uppföljningsuppdrag i syfte att ge staten bättre möjligheter att styra mot en mer jämlik och samhällsekonomiskt effektiv läkemedelsanvändning. I betänkandet presenteras även förslag för att stärka uppföljningen av läkemedel, bland annat i den kliniska behandlingsforskningen. Läkemedelsverket föreslås ta fram rapporter om alla nya produkter för att säkerställa producentoberoende information om det kliniska mervärdet. Utredningen ser också behov av utökad omprövningsverksamhet hos TLV och

regionerna. TLV ska även få större möjligheter att följa upp läkemedel och behandla data samt personuppgifter. Regionerna föreslås också få ökade möjligheter att söka omprövning av läkemedel och att överlägga med TLV i sådana ärenden.

Socialstyrelsens uppdrag, att ta fram en årlig prognos över läkemedelskostnaderna, föreslås slopas. Utredningen föreslår även att en parlamentarisk utredning ser över den etiska plattformen (SOU 1995:5).

### **Diabeteshjälpmedel, insulin och regionernas lokala subventioner**

Utredningen föreslår slopad moms och kostnadsbefrielse för diabeteshjälpmedel och insulin inom läkemedelsförmånen. Regionernas lokala subventioner föreslås likriktas. Utredningen nämner här subventionerna för preventivmedel och antipsykotiska läkemedel till patienter utan sjukdomsinsikt. Utredningen föreslår i samband med detta att E-hälsomyndigheten ska ta ansvar för att stödja regionerna i faktureringen av de lokala subventionsbesluten men förutsätter då att alla regioner måste ha likadana subventionsregler.

### **Bilagor:**

Remissyttrande över betänkandet ”Tydligare ansvar och regler för läkemedel”

### **Protokollsutdrag skickas till:**

Divisionschef Närsjukvård  
Divisionschef Länssjukvård  
Verksamhetsdirektör



## § 138

# Val till internationella uppdrag

Dnr 429-2019

## Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att

1. Förrätta val i enlighet med företeckningen i denna skrivelse.
2. Internationella uppdrag är kopplade till funktion i regionstyrelsen eller regionala utvecklingsnämnden.

## Ärendet

Region Norrbotten utser för varje mandatperiod ett antal representanter till internationella forum. Uppdragen är kopplade till funktioner i Region Norrbotten och ska upphöra om representanten avsäger sig sin post i regionstyrelsen eller regionala utvecklingsnämnden.

Region Norrbotten behöver göra fyllnadsval men en person till Interregnords styrkommitté och en person till övervakningskommittén i Kolarctic.

## Övervakningskommitté Kolarctic 2014-2020

- Glenn Berggård, (V) vald till 2020-01-01
- Linda Frohm (M), ersättare

## Interreg Nord Styrkommitté Nord 2014-2020

- Nils-Olov Lindfors (C), ledamot
- Glenn Berggård (V), ersättare

## Protokollsutdrag skickas till:

Regional utvecklingsdirektör

## § 139

# Anställning av regiondirektör

Dnr 1679-2019

## Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att anställa Anna-Stina Nordmark Nilsson som regiondirektör från och med 1 augusti 2019 till och med 31 juli 2021.

## Protokollsnotering

Glenn Berggård (V) deltar inte i beslutet.

## Ärendet

Tidigare regiondirektör Veronika Sundström har slutat sitt uppdrag den 30 april 2019. Regionstyrelsen har därmed att utse en ny regiondirektör. Regionstyrelsen föreslår utse Anna-Stina Nordmark Nilsson som regiondirektör för perioden 1 augusti 2019 till och med 31 juli 2021.

## Ärendets behandling under sammanträdet

Anders Öberg (S) föreslår bifalla det liggande förslaget.

## Beslutsgång

Ordföranden ställer det liggande förslaget under proposition och finner att regionstyrelsen bifaller förslaget.

## Protokollsutdrag skickas till:

T.f. HR-direktör